

Bp Michał Janocha: Widać symptomy powrotu kultury do sacrum

„Z jednej strony mamy do czynienia z ogromnym procesem sekularyzacji, który widać także w Polsce, a z drugiej strony pojawiają się pewne zwiastuny zmęczenia kulturą konsumpcji i hedonizmu oraz rozmaite próby poszukiwania duchowości” – uważa bp Michał Janocha. Przewodniczący Rady Episkopatu Polski ds. Kultury i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego zabrał głos podczas czerwcowego zebrania biskupów w Katowicach.

Omawiając treść swojego wystąpienia w rozmowie z KAI, bp Janocha przypomniał myśl Goethego, iż *kultura, która odpada od kultu jest odpadkiem*.

Z jednej strony mamy do czynienia z ogromnym procesem sekularyzacji, który widać także w Polsce, a z drugiej strony pojawiają się pewne zwiastuny zmęczenia kulturą konsumpcji i hedonizmu oraz rozmaite próby poszukiwania duchowości – uważa bp Janocha. „Nie oznacza to konieczności powrotu do Kościoła, ale do szeroko pojętej duchowości, która przekracza ciasne, doczesne ramy, które narzuciła sobie kultura materialistyczna i w które głęboko wierzy” – precyzuje duchowny.

Jedną z oznak takiego powrotu do sacrum w kulturze wysokiej jest noblista Jon Fosse, konwertyta na katolicyzm, autor septologii Drugie imię. – Jest to *de facto* traktat teologiczny – wskazuje warszawski biskup pomocniczy. Zwraca też uwagę na spektakularny wzrost liczby chrztów ludzi dorosłych we Francji, a także w kilku innych krajach zachodniej Europy oceniając jednocześnie, że pod tym względem „w Polsce jesteśmy na drodze zstępującej”.

Bp Janocha zwrócił uwagę na rolę mecenatu Kościoła, które to pojęcie sam Kościół traktował do tej pory w sensie instytucjonalnym i dosyć wąskim, jako mecenat papieża, biskupów, opatów. Bez tego, jak zauważył, nie byłoby rdzenia naszej kultury, ale **obecnie dostrzec można rolę mecenatu Kościoła w jego szerszym rozumieniu – jako społeczności czy wspólnoty**. Wśród licznych ciekawych, oddolnych zjawisk, które są tego przykładem w Polsce biskup wskazał działalność środowiska intelektualnego skupionego wokół Teologii Politycznej. Innym przykładem może być Wspólnota Twórców Chrześcijańskich Vera Ikon – wspólnota artystyczna, skłaniająca się w stronę *sacrum* w dziedzinie plastyki.

Zjawisko szerszego czerpania z *sacrum* trwa od dawna w dziedzinie muzyki, zwłaszcza jazzowej, zresztą w tym przypadku ta więź nigdy nie została do końca zerwana – zauważa bp Janocha.

W swoim wystąpieniu biskup mówił też o znaczeniu diecezjalnych konserwatorów zabytków i obowiązku ochrony sztuki dawnej, do czego Kościół jest powołany. Przypomniał, że zarówno co do sztuki minionych wieków, jak i współczesnej ogromną rolę mają do spełnienia

muzea diecezjalne. Ich zasadniczym celem jest gromadzenie, opisywanie, badanie, konserwacja i eksponowanie sztuki dawnej i nowej. Niemniej, od lat obecna jest idea wychodzenia z przesłaniem kultury poza ramy poszczególnych placówek muzealnych.

Bp Janocha wskazywał też na rolę duszpasterstw środowisk twórczych, które na szerszą skalę działały w czasach Solidarności, przeżywając wtedy swoją świetność. W niektórych diecezjach duszpasterstwa te przetrwały, czasem się odradzają, nie tworząc przy tym zwartej struktury, posiadają też różne nazwy. W przypadku Warszawy działa zarówno tradycyjne duszpasterstwo, związane dziś z kościołem św. Andrzeja na Placu Teatralnym i ks. Grzegorzem Michalczykiem, jak i nieformalne, ale bardzo żywe duszpasterstwo prowadzone przez ks. Wojciecha Drozdowicza na Bielanach. Takich zjawisk, szczególnie w miastach, jest bardzo wiele. Warto to sobie uzmysłowić i docenić” – powiedział KAI bp Janocha.

Wskazał też, że od czasu rosyjskiej agresji na Ukrainę przedmiotem troski wszystkich muzealników i instytucji kulturalnych jest zabezpieczenie i ochrona zbiorów kościelnych oraz bibliotek i archiwów na wypadek wojny.

KAI/ekai.pl

fot. flicr/EpiskopatNews